

Prof. Wolfgang Backé – 80 let

em. Univ.-Prof. Dr.-Ing. Dr. h.c. mult. Wolfgang Backé

Na Inštitutu za fluidnotehnična krmilja in pogone – IFAS na RWTH Aachen, je bila 31. julija slovesnost ob 80-letnici rojstva prof. Wolganga Backéja. Slovesnost, ki se je udeležilo okrog 160 gostov iz Nemčije in drugih delov sveta, se je začela dopoldne s strokovnim kolokvijem v čast prof. Backéju in se nato nadaljevala s slovesnim kosilom v gradu Kasteel Valsbroek na Nizozemskem. Prof. Backé in njegova žena, gospa Seitz-Backé, sta v zahvalo in v spomin na ta dogodek podarila prof. Murrenhoffu, direktorju inštituta IFAS, portreta obeh dosedanjih direktorjev, prof. Backéja in prof. Murrenhoffa. Slovesnost se je končala s tradicionalnim dnevom odprtih vrat in s pogostitvijo v raziskovalnih prostorih inštituta IFAS v poznih popoldanskih urah.

Na slavnostnem kolokvijju, ki ga je moderiral sedanji direktor inštituta IFAS in dekan Fakultete za strojništvo na RWTH Aachen prof. Hubertus Murrenhoff, je nastopilo pet govornikov, od teh so imeli štirje pregledna predavanja, kjer so podali pregled stanja v razvoju posameznih področij fluidne tehnike. Josef

Sauer iz podjetja Festo AG & Co KG je predstavil tematiko z naslovom Innovationen in der Pneumatik und ihren Anwendungsfeldern. Poudaril je, da je pnevmatika v zadnjem času dosegla 50-odstotni tržni delež v primerjavi s hidravliko, govoril pa je tudi o nujnosti nenehnega prilagajanja področja novim razmeram, o neke vrste evoluciji, in pripomnil, da je k takšnemu razmišljanju s svojim delovanjem veliko pripomogel tudi prof. Backé. Dr. Guy Wennmacher iz podjetja Liebherr-Aerospace Lindberg GmbH je v svojem predavanju z naslovom Hydraulik im Luftfahrzeug – quo vadis? predstavil zgodovino in vlogo hidravličnih krmilnih sistemov v modernem letalu ter podal trende nadaljnjega razvoja. Prof. Alfred Feuser iz podjetja Bosch Rexroth AG je v predavanju z naslovom Moderne elektrohydraulische Antriebstechnik fuer stationaere Arbeitsmaschinen – praezise und energieeffizient poudaril pomembno vlogo prof. Backéja pri razvoju in popularizaciji hidravlike. Podal je pregled stanja tehnike in posebej poudaril potrebo po še intenzivnejšem sodelovanju univerz in industrije preko raziskovalnih in industrijskih projektov, s čimer je mogoče doseči hitrejši preboj na trgu. Predstavil je tudi nekaj rezultatov takšnih raziskav. Strokovni del slavnostnega kolokvijja je zaključil dr. Bernward Welshof iz podjetja Linde Material Handling GmbH. Kot nekdanji doktorand prof. Backéja je v svojem predavanju s pomenljivim naslovom Gibt es die reine Lehre in der Mobilhydraulik, Herr prof. Backé? – die Fahrzeugwelt tickt einfach anders ... najprej opisal življenje na inštitutu IHP pod vodstvom prof. Backéja z raziskovalnega, predvsem pa s človeškega vidika. V drugem delu svojega predavanja pa je predstavil pomembnost mobilne hidravlike in njen delež na trgu.

Kot so poudarjali vsi slavnostni govorniki, predvsem pa prvi govornik dr. Wolfgang Hahman, predsedujoči

nemškega združenja fluidne tehnike in eden prvih sodelavcev prof. Backéja ob ustanovitvi inštituta pred 41 leti, je bil prof. Backé vedno velik učitelj z izrednim smislom in čutom za medčloveške odnose, za raziskovalce in njihove družine. Doktorandom, ki so pod njegovim vodstvom opravljali doktorski študij, ni bil samo »Doktorvater« (mentor pri doktoratu), ampak v prenesenem smislu tudi pravi »oče«. Iz lastnih izkušenj, kot eden izmed njegovih »doktorskih sinov«, takšnim trditvam z veseljem in z vsem srcem pritrjujem.

Z izrednim čutom in ljubeznijo do hidravlike in pnevmatike je prof. Backé v svoji dolgoletni karieri navezal tesne stike z industrijo, ker je čutil posebno odgovornost, da je treba raziskovalno in industrijsko sfero tesneje povezati in poskrbeti za aktiven prenos znanja v obe smeri. V 26 letih aktivnega delovanja kot direktor inštituta in profesor na RWTH Aachen je »proizvedel« 122 doktorjev znanosti s področja hidravlike in pnevmatike (tudi jaz sem imel to čast, da sem doktoriral s področja hidravlike pod njegovim vodstvom), ki so dandanes na vodilnih mestih v industriji po vsem svetu, delujejo kot profesorji na univerzah, nekateri pa so pristali tudi v politiki.

Univ.-Prof. Dr.-Ing. Hubertus Murrenhoff, direktor inštituta IFAS iz Aachna

Z desne proti levi: prof. Backé, gospa Seitz-Backé in prof. Murrenhoff

Prof. Backé je v svoji dolgoletni aktivni karieri kot profesor in direktor Inštituta za hidravliko in pnevmatiko s svojimi dejanji tako izjemno zaznamoval nemško in globalno hidravliko ter pnevmatiko kot le redkdo pred njim. Diplomiral je leta 1955 na Fakulteti za strojništvo na RWTH Aachen. Svojo kariero je nadaljeval kot raziskovalni asistent na Inštitutu za izdelovalne stroje (WZL), kjer je bil kolega z akademikom prof. Janezom Peklenikom. Leta 1959 je doktoriral in leta 1962 izdelal habilitacijsko nalogo o dinamični stabilnosti hidravličnih krmilij z upoštevanjem tokovnih sil v ventilih in se s tem kvalificiral za univerzitetnega predavatelja. Po nekaj letih delovanja v industriji in na drugih delovnih mestih je bil 1. januarja leta 1968 poklican nazaj na RWTH Aachen kot profesor, kjer je prevzel področje hidravlike in pnevmatike in istega leta ustanovil Inštitut za hidravliko in pnevmatiko (IHP) v okviru RWTH Aachen, ki ga je direktor vodil nadaljnjih 26 let do upokojitve v letu 1994, ko je postal emeritus profesor.

Kot direktor je prof. Backé povzdignil svoj inštitut v največji in vodilni inštitut za hidravliko in pnevmatiko v svetu. Za svoje delo je prejel številne domače in tuje nagrade in priznanja, med njimi tudi medaljo za zasluge organizacije ASME, zaslužni križ na traku reda za zasluge Zvezne republike Nemčije kakor tudi zvezni križ za zasluge 1. reda itd. Je nosilec častnih doktoratov,

ki jih je za svoje zasluge pridobil na Univerzi v Tampereju na Finskem, na Univerzi v Linköpingu na Švedskem ter na Univerzi v Bathu v Združenem kraljestvu. Bil je tudi častni profesor na več univerzah na Kitajskem in Tajvanu.

S svojim posebnim posluhom za industrijo in za prenos znanja v obe smeri je ustvaril posebno močno partnerstvo »univerza-industrija«, ki drži še danes. Teorijo in prakso je znal povezovati na posebno uspešen način, začevši z matematičnim popisom in modeliranjem problema, preko izdelave prototipa in eksperimentalne verifikacije teoretičnih izhodišč do praktične aplikacije v industriji. Posebej se je odlikoval z

navezavo mednarodnih sodelovanj z industrijo in raziskovalnimi inštitucijami po vsem svetu in tako pritegnil v vrste svojega inštituta raziskovalce z vsega sveta. V tem smislu je začel v letu 1974 z organizacijo biennialnih konferenc AFK (danes IFK), ki so prerasle v eno največjih znanstveno-strokovnih konferenc s področja fluidne tehnike v svetu. Začel je z izdajanjem znanstvene revije O + P, ki je postala vir informacij in raziskovalnih idej ter usmeritev za raziskovalce in industrijsko okolje s področja fluidne tehnike po vsem svetu. Leta 1994 je začel z organizacijo kvartalnih diskusij z eksperti iz industrije, kar je tudi objavljalo v reviji O + P. Je tudi nosilec nekaj patentov v ZDA in v Evropi.

Kot njegov učenec in doktorand prenašam njegovo znanje študentom na Fakulteti za strojništvo Univerze v Ljubljani tudi sam. Ne samo za znanje, ampak tudi za »vzgojo« in vse nasvete, ki jih dobivam od prof. Backéja še dandanes ob vsaki priložnosti, ko se srečava, sem mu iz vsega srca hvaležen. V svojem imenu in v imenu revije Ventil, ki sem jo po vzoru njegove revije O + P vodil 10 let, želim prof. Backéju vse najboljše ob njegovem jubileju, veliko sreče z njegovo ženo gospo Seitz-Backé in da bi še veliko let soustvarjal področje fluidne tehnike v svetu.

Niko Herakovič

Udeleženci slavnostnega kolokvija